

OBNOVLJEN SPOMENIK FRANJI KREŽMI NA MIROGOJU

Franjo Krežma, prerano umrli hrvatski violinist i skladatelj (1862–1881), pokopan je u blizini pravoslavne kapele na Mirogoju, preko puta groba Augusta Šenoe (odjel 1, polje 10, razred I, mjesto 25). Grob mu krasi jedan od najstarijih spomenika na Mirogoju, višestruko povezan s HGZ-om. Riječ je o spomeniku koji je prvotno bio na grobu Vatroslava Lisinskog na groblju sv. Roka (danas Rokov perivoj). Lisinski je umro 1854., no sredstva za spomenik prikupljena su tek 1863. godine. Tada je, zaslugom HGZ-a, postavljen željezni spomenik (kakvi su bili uobičajeni u ono doba), nabavljen iz Graza posredstvom zagrebačkog trgovca Franje Sollara. Kako piše Franjo Kuhač u knjizi *Vatroslav Lisinski i njegovo doba*, natpis na spomeniku je glasio: »Vatroslavu Lisinskomu, prvomu hrvatskomu glazbeniku«, dok je ispod podataka o rođenju i smrti stajalo: »Ovaj spomenik stavljaju harni rodoljubi i prijatelji glazbe.« Kuhač donosi i stihove u čast Lisinkog koji su bili na stražnjoj strani spomenika.

Osam godina nakon preseljenja posmrtnih ostataka Lisinskog u Ilirsku arkadu, nastojanjem pjevačkog društva »Kolo« željezni je spomenik postavljen na grob Franje Krežme, pri čemu je, naravno, raniji natpis maknut. Novi natpis glasi: »Franji Krežmi, hrvatskom guslaču-umjetniku Hrvatsko pjevačko društvo 'Kolo' u Zagrebu 1893«.

Danas grobnu pristojbu za Krežmin grob plaća Hrvatski glazbeni zavod. Bio je to skroman uvjet nasljednika Krežmine ostavštine ing. Fedora Vučetića, prigodom njegove donacije ostavštine HGZ-u, koji je HGZ naravno sa zahvalnošću prihvatio. Obnovu spomenika povjerili smo tvrtki *Ferrum, obrt za restauraciju, popravak i održavanje proizvoda od metala*. Objavljujemo prve fotografije lijepo izvedene restauracije.

U nastavku teme povezane s novim oslikom dvorane objavljujemo tekst dr. Dragana Damjanovića, autora knjige *Arhitekt Herman Bollé* (u pripremi za tisak). Njegovom ljubaznošću smo dobili i članak o obnovi dvorane 1882. godine. Peter Clausen poslao nam je reklamu Johannesena Clausena, a iz našeg arhiva objavljujemo potvrdu da je Clausenu isplaćen honorar za oslikavanje dvorane HGZ-a (u potpisu je H. Bollé).

HERMAN BOLLÉ I HGZ

Obnova zgrade HGZ-a nakon potresa 9. studenoga 1880. pripada skupini manje poznatih djela Hermana Bolléa, nesumnjivo stoga što nisu sačuvani, koliko je poznato, projekti za obnovu, a i što se radilo o relativno manjoj, iako vrlo zanimljivoj intervenciji u unutrašnjosti građevine. Spominje se jedino u Šabanovoj knjizi o HGZ-u, a ne navodi se ni u jednoj Bolléovoj biografiji.

Palača Zavoda podignuta je tek nekoliko godina prije Bolléove obnove, 1875/76. prema projektima tada najuglednijega zagrebačkog arhitektonskog ureda Grahor i Klein i pripada skupini vrlo vrijednih primjera neorenesansne javne arhitekture visokog historicizma. Budući da nije unutrašnjim ustrojem prizemlja zadovoljavala potrebe Zavoda već 1880. je obnovljena. Prostorije u prizemlju dobile su novi raspored, a pod velike dvorane na katu je učvršćen željeznim traverzama, jer je zbog plesanja do tada već počeo pucati. Ovaj je zahvat nesumnjivo i sačuvao zgradu od velikih oštećenja u potresu. Štete su bile znatne, no ne i katastrofalne, pa je Zavod nastavio djelovati i kroz cijelu 1881. godinu.

Oštećenja koncertne dvorane na prvom katu ipak su bila tako velika da se odlučilo pristupiti njezinom temeljitom preuređenju. Obnova je izvedena 1882. godine i stajala je oko 2.000 forinti, što nije velik iznos, pa se po svojoj prilici nije pristupilo većim zahvatima u konstrukciju zgrade, već ponajprije sanaciji oštećenja od potresa. Kada su točno radovi započeli nije se moglo ustanoviti, sigurno je samo

kako je novo lice dvorane bilo većim dijelom završeno do kraja listopada iste godine.

u koncertnoj je dvorani Zavoda organizirao izložbu tada vrlo popularnog ruskog slikara Vasilija Vereščagina.

Dragan Damjanović

Agramer Zeitung, br. 5 od 8. siječnja 1883.

ZGRADA GLAZBENOG ZAVODA

Glazbeni zavod, jedan od naših najstarijih obrazovnih instituta, koji svoje postojanje zahvaljuje privatnoj inicijativi, od samog se početka, svojom plemenitom usmjerenošću prema širenju muzičkog znanja i višem umjetničkom užitku, znao učvrstiti u umjetničkoj javnosti, te zahvaljujući marljivom vodstvu i darežljivosti uprave stvoriti vlastiti, visoke svrhe dostojan dom. U njemu su sada uz znatne troškove uklonjene zadnje štete od potresa, te će sjajno ukrašena koncertna dvorana već danas opet biti privedena svojoj svrsi. Najnovije, u tu svrhu probno iskušano osvjetljenje dvorane polučilo je toli sjajniji dojam što se sa 69 luči pojačana rasvjeta razlila preko žarkih boja nadahnutih biranim ukusom na široke zidne plohe. Polikromni ukras velike dvorane što ga je, prema crtežima i pod vodstvom katedralnog majstora Bolléa, izveo još mlađahan ali vrlo talentiran dekorater Clausen strogo se pridržava renesansnog stila i briljira kako ukusnim i stilskim crtežima tako i energičnim i bogatim skladom boja. Strop je podijeljen bordurama jakih i živih

boja pri čemu su vrlo praktično iskorištene četiri stare svjetiljke. Na bordure se nadovezuju vrlo dopadljivo i ljupko izvedene arabeske što ispunjavaju podjelom dobivena polja u koja je na južnom kraju stropa umetnut zemaljski grb a na odgovarajućem suprotnom kraju grb grada Zagreba. U ugaonim ukrasima i u srednjoj rozeti koja opasuje novu plinsku svjetiljku (*Sonnenbrenner*) na zlatnoj su pozadini navedena sljedeća imena više-manje znamenitih kompozitora: B. Mendelsohn [sic], F. Schubert, Ig. Lisinski, M. Onslow, W. A. Mozart, J. Frtica (Fartini) [Tartini?], J. Haydn, L. v. Beethoven, C. Cherubini, C. Czerny, St. Ambrosio, J. Palestrina, Fr. Händl, P. Guido Areizo [sic], J. Seb. Bach, Ch. Gluck. Zidovi, svijetlijeg tona od stropa, ukrašeni su ornamentima i amblemima. Već sam po sebi dojmljiv oslik naglašen je i bogatom pozlatom arhitekture zidova i stropa te stvara kako otmjen tako i svečan sveukupni dojam.

(Prev. J. M. B.)

DRUŠTVENI ZBOR HGZ-a – ČESTITKA I NAJAVA

Pitanja koja najčešće čujemo su: »Od kad' postoji zbor u HGZ-u?« »Koliko vas ima, što pjevate?« »Može li se netko još uključiti u zbor?« Pokušat ćemo dati odgovore na sva ta pitanja.

Svi amaterski zborovi žive i rade u materijalnoj oskudici, naravno, zato da se materijalnim izobiljem ne ubije osnovna nit vodilja – ljubav za odabrani hobi. Kada je Vokalni ansambl *Milka Trnina* iz Ivanić-Grada obilježavao 30. godišnjicu rada, pripremio je za tu prigodu djelo *Vesperae solennes de confessore* W. A. Mozarta, no za izvedbu je bio potreban i orkestar. Tako je došlo do suradnje s Društvenim orkestrom HGZ-a i njegovim tadašnjim dirigentom Marcelom Bačićem. Ta je suradnja bila povod razmišljanju o osnivanju pjevačkoga zbora u HGZ-u, prema ideji Marcela Bačića, predsjednika HGZ-a.

Ideja je zaživjela. Sastav Zbora činili su sadašnji i bivši studenti različitih fakulteta i neki bivši članovi VA *Milka Trnina* koji sada žive u Zagrebu. Voditeljica Zbora je prof. Branka Bubalo Paliska (ujedno i voditeljica VA *Milka Trnina*).

Prva proba Društvenog zbora HGZ-a održana je 30. siječnja 2008. godine. Uskoro, dakle, Zbor navršava pet godina, što je prva naša mala obljetnica. Nadamo se da ćemo je obilježiti koncertom, kako to i priliči, na koji ćemo pozvati sve dosadašnje članove, pa ćemo ispjevati ponešto u svakom sastavu.

Članovi nam se brzo mijenjaju, obazrivi su i tako »stari« pjevači stalno ustupaju mjesto »mladima«. Kada bi se u Zboru zadržali svi, bila bi to brojka dovoljna za tri solidna zbora. Brojčano stanje se lako poremeti. Muški pjevači oprezno i diskretno pristupaju Zboru, misleći kako je to »ženska disciplina«, pa kad od njih šest dvojica odstupe, pojavi se problem za nastupe. Rastrče se postojeći pjevači kako bi pronašli nove, pa na probama izlažu: »Pitali smo neke svoje prijatelje, ali oni su u elektronici, strojarstvu, pravnim vodama...«, uglavnom nemaju vremena. I tako svaka sezona donosi najveći problem, a to je punjavanje sastava članstvom, a tek onda stvaranje programa.

Zbor njeguje klasični repertoar *a cappella* i uz instrumentalnu pratnju. Koncertnu djelatnost ostvaruje s ostalim ansamblima HGZ-a u Zagrebu, ponešto i izvan Zagreba. Vrijedno je istaknuti gostovanje Društvenoga zbora i Orkestra na Trsatu s izvedbom Pergolesijeva *Stabat Mater*. Isto djelo je izvedeno i u okviru *Pasijske baštine* u HGZ-u. Na repertoaru Zbora je Brittenov ciklus *A Ceremony of Carols*, Haydnov *Te Deum*, Mozartovi moteti i jedan kraći opus Blagoja Berse.

Članovi Društvenog zbora HGZ-a

Društveni zbor HGZ-a i njegova voditeljica Branka Bubalo Paliska nastupili su 2. lipnja u dvorani *Lisinski* na 11. natjecanju pjevačkih zborova – Zagreb 2012. Od 14 zborova u svojoj kategoriji osvojili su drugo mjesto, dok je prvo pripalo Akademskom zboru *Concordia discors*, poznatom kao finalistu TV natjecanja *Do posljednjeg zbora*. Tako je odlučio stručni ocjenjivački sud u sastavu: Josip Jerković, Irena Kamenarović, Zdravko Šljivac, Tomislav Uhlik i Martina Zadro. Društveni je zbor nastupio sa sljedećim programom: Palestrina: *O crux ave*, Kuljerić: *Crn-bel*, Brahms: *Zigeunerlieder*. Nastupio je i stalni korepetitor Zbora Roland Grlica. Uz nagradu Zbor je dobio i zlatnu plaketu, kao i posebnu nagradu: zajedno sa šest drugih najboljih zborova nastupit će na »Gala koncertu: Zlatni zborovi« u Maloj dvorani Koncertne dvorane *Vatroslav Lisinski* 14. studenoga 2012.

PROJEKT »BLAGOJE BERSA« – ODJECI

Prvi koncert Hrvatske radiotelevizije i Muzeja Mimara u ciklusu *Sfumato* što ga priređuje Zbor HRT-a pod ravnanjem svog šefa dirigenta Tončija Bilića, donio je 15. listopada i prvu suvremenu izvedbu zbornog triptiha *Tri pejzaža* Blagoja Berse. Popratni tekst objavljen u programskoj knjižici koji, između ostaloga, prenosi odlomak komentara Marije Bergamo u nedavno objavljenom izdanju HGZ-a (*Djela za zbor*, 2010), u kojemu autorica ističe kako je autorova intencija bila da se skladbe izvode »bez prekida, bez stanke, uvijek u okviru *ppp* (...) bez ikakvog efekta (...) s mnogo poetične tišine« završava odlomkom:

»U hrvatskoj izvedbenoj praksi, ta skladateljeva želja nije se često poštovala: iako je *Mjesečina* stekla status repertoarnog djela domaće zbornske literature, ostala dva zbora iz ciklusa vrlo se rijetko izvode, a cijeli ciklus još rjeđe. Jedan od razloga je zacijelo i dostupnost partitura čiju je ponudu uvelike obogatio projekt *Izabrana djela Blagoja Berse* Hrvatskoga glazbenog zavoda i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u sklopu kojega su 2010. godine objavljena i Bersina djela za zbor.«

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6
TAJNIŠTVO: 48 30 833, fax: 48 30 701
hgz@hgz.t-com.hr
KNJIŽNICA: 48 30 824
hgz.knjiznica@hgz.t-com.hr
ponedjeljak, sri. i pet. 11–14, sri. 16–20 sati
BLAGAJNA: 48 30 822
ponedjeljak–petak 10–13 i 19–20 sati
i jedan sat prije početka koncerta

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

KONCERTNA SEZONA CLXXXVI (2012/2013)

STUDENI

www.hgz.hr
hgz.info@hgz.t-com.hr

UREDNIŠTVO:

Eva Sedak
Nada Bezić

ZA IZDAVAČA:

Marcel Bačić

nedjelja, 4. XI. u 18 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Društveni komorni ansambl HGZ-a
Zvuk i pokret
Gosti: Studio povijesnog plesa (Zagreb),
Potkalnički plemenitaši (Gornja Rijeka)
Lully, Bach, Händel, Beethoven, Albéniz,
Prokofjev
ULAZ SLOBODAN

utorak, 6. XI. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Kolaudacija obnovljenog klavira Steinway
Đorđe Stanetti i Ljubomir Gašparović,
klavir četveroručno
Schubert, Brahms, Dvořák, Ravel
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

ponedjeljak, 12. XI. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Sjećanja
Društveni jazz orkestar – Big Band HGZ-a
Dirigent: Zlatko Dvoržak
Voditelj: Dubravko Majnarić
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 13. XI. u 20 sati

SPONA – poslovne usluge
Zagrebački kvartet
Stravinski, Prokofjev, Šostakovič

četvrtak, 15. XI. u 20 sati

ZAGREBAČKI SOLISTI
Solist: Marc Coppey, *violončelo*
Malec, Schumann, Bruckner

petak, 16. XI. u 20 sati

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH
UMJETNIKA
Miljenka Grđan, *sopran*
Julija Gubaidullina, *klavir*
Rimski-Korsakov, Rahmanjinov, Hasselmans,
Britten, Offenbach, Čajkovski
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

subota, 17. XI. u 20 sati

ART AGENT
Zagrebački kvartet saksofona

Gošća: Ivana Bilić, *udaraljke*
Scarlatti, Stravinski, Tarbuk, Schmitt

nedjelja, 18. XI. u 20 sati

VIRTUOSO
Debussy – u povodu 150. godišnjice rođenja
skladatelja
Marko Malivuk, *saksofon*; Ivan Jakšeković,
violina; pijanisti: Irena Lenuzzi, Tamara Gal,
Dario Sabol, Danijel Gašparović, Krešimir
Starčević
Debussy
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 20. XI. u 20 sati

ART AGENT
Guitarra viva
Judicaël Perroy, *gitara* (Francuska)
Ponce, J. S. Bach, Barrios

četvrtak, 22. XI. u 20 sati

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH
UMJETNIKA
Zagrebački trio
Danijel Detoni, *klavir*; Martin Draušnik,
violina; Pavle Zajcev, *violončelo*
Detoni, Ravel, Šipuš, Šostakovič
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

petak, 23. XI. u 20 sati

HRVATSKA UDRUGA KLAPA I CENTAR
ZA KULTURU TREŠNJEVKA
Ciklus koncerata dalmatinskih klapa grada
Zagreba
Nastupaju klape: *Armorin, Cesarica, Čakulone,*
Dišpet, Grdelin, Nostalgija, Petrada, Pižolot,
Prvi komin Snježanin, Sagena

nedjelja, 25. XI. u 20 sati

UDRUGA DIAPASON
Festival Diapason
Sudjeluju: L. Brnadić, K. P. Pustički, M.
Čepulić, M. Graziani, I. Novinc, J. Chelfi, D.
Kuzmin, B. Pustičk, A. Benić, M. Krišković,
V. Kocelj, D. Martinović, Ž. Perišić, D.
Cikojević, M. Čunko, A. Krpan, S. Mrčela, S.
F. Čaldarović, V. Peljhan, B. Arlavi, P. Kušan,
M. Leko, T. Tortić
Čajkovski, Debussy, Kunc, Šostakovič,
Martinů, Schoenfield

ponedjeljak, 26. XI. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Večer engleske glazbe za gudače
Društveni orkestar HGZ-a
Dirigent: Zoran Juranić
Elgar, Holst, Britten
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 27. XI. u 20 sati

GLAZBENA PROIZVODNJA HRT-a
Ciklus *Sfumato* Zbora HRT-a
Uz 30. godišnjicu smrti Jakova Gotovca
Zbor i članovi Simfonijskog orkestra HRT-a;
Tonči Bilić, *dirigent*
Gotovac, Schnittke

utorak, 27. XI. u 19.30 sati

Podrumska dvorana
HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Predstavljanje zbornika radova *Stanko*
Horvat, izdanje HDS-Cantus, 2011.
ULAZ SLOBODAN

četvrtak, 29. XI. u 20 sati

ART AGENT
Večer Franz Liszta
Hari Gusek, *glasovir*

petak, 30. XI. u 20 sati

ART AGENT
U povodu 20. godišnjice smrti Brune
Bjelinskog
Goran Končar, *violina*
Bruno Vlahek, *glasovir*
Bjelinski, Brahms, Franck